

HÉTFŐI NAPLÓ

Megjelenik minden hétfőn reggel. Előfizetési díj: egy évre 100000K, félévre 50000K. Jegosztiáviában: egy példány ára 5 dinár

POLITIKAI HETILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ELEK HUGÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rökk Szilárd utca 3. szám
Telefon: József 8-96
Vasárnap este József 62-35

Herrmann Miksa left a Mérnöki Kamara elnöke

— A Hétfői Napló tudósítójától. —
Vasárnap délelőtt folyt le a Mérnöki Kamara rendkívüli közgyűléseinek harmadik napja.
A szavazatszedő-bizottság betervezte jelentését, mely szerint a Zielinszky Szilárd halálával megüresedett elnöki tisztiségre Herrmann Miksa nemzetgyűlési képviselő, a kamara eddigi alelnökét választották meg. A szavazás során

Herrmann Miksa 1555, Tolnay Kornél 12, Gordon Róbert 1 és Sármezey Endre 1 szavazatot kapott.

Ezután Herrmann Miksa tartotta meg elnöki székfoglaló beszédét. Hangsúlyozta, hogy a kamarát tovább is Zielinszky szilárd szellemében fogja vezetni.

— A kamara hivatása — mondotta — nem a partiális szervezkedés, de a mérnökök összességének egy táborba tömörítése. Hogy a mérnöki rendtartás törvényűvé váljék, ahhoz a mérnöki kar egysége kellett. Ha a kamarában bármily irányú többségi vélemény alakul ki, azt a véleményt nem fogom erőszakkal letörni. Még akkor sem, ha ellenem irányul. Tudatában vagyok a kamara által hozott verdiktek súlyosságának. Az ítéleteket mindig kártársi és emberi szellemben fogom meghozni.

— A közéletben — folytatta — vannak bizonyos tisztségek, melyek az egész organizmus megbetegetését idézik elő. A kamarában ennek nem szabad előfordulni. Ha mégis megtörténne, akkor meg kell találni a gyógyszer a bacillusok eltávolítására. A Mérnöki Kamara kéleése nem azt jelenti, hogy egy helyet több van a személyes torzsalakodás Számdra.

Majd a mérnöki kar összetartásának fontosságát hangsúlyozta.
— Mi elsősorban mérnökök vagyunk. Le kell rombolni — mondotta — a választalakat.
— A tétellel fogadott beszéd elhangzása után a közgyűlést berekesztették.

Önként jelentkezett Maffeoiti egyik gyilkosa

Róma, június 22.
Commandatore Rossi volt sajtófőnök, akit a rendőrség a Maffeoiti-gyilkosságban való részvétel miatt kőözött, ma délután 2 óra 15 percként a Regina Coeli fogházban önként jelentkezett.

Macdonald és Herriot nem egyeztek meg

A döntés előtt meghallgatják Olaszország és Belgium véleményét

London, június 22.
Macdonald és Herriot miniszterelnökök barátságos és bizalmas eszmecseréje, amely a szakértői jelentéssel felvetett kérdésekre és az annak végrehajtása végett teendő intézkedésekre vonatkozott,

a két kormányelnök szempontjainak teljes összhangját eredményezte.
Végleges határozatokra jutni nem volt lehetséges, mert szükségesnek mutatkozik a belga és az olasz kormány előzetes megkérdezése. A többi szövetséges hozzájárulásának fentartásával megegyezés jött létre arra nézve, hogy július közepén

Londonban konferencia üljön össze, amely végleg meg fogja állapítani a követhető utat.
A két miniszterelnök elhatározta, hogy a népszövetség genfi nagygyűlésének megnyitására rövid időre együtt Genfben utazik.

Kállay Tibor a fiztviselőfizetések rendezéséről, a genfi benyomásairól és a kölcsönügyi helyzetről

Válaszol azoknak, akik őt okolják a tisztviselőfizetések rendezésének nehézségeiért — Kedden fejeződnek be Londonban a kölcsöntárgyalások — Hogyan történnik a kölcsön emitalása? — Mindenfelé nehéz a pénzüiacok helyzete — Teleszky a héten hazaérkezik

Kállay Tibor nyilatkozata a Hétfői Naplónak

Kállay Tibor dr. volt pénzügyminiszter csütörtökön érkezett haza Genfből, a népszövetségnek a magyar kérdéssel foglalkozó tanácsüléséről, amelyen a kormány képviselőjében jelent meg. Munkatársunknak alkalma volt hosszabb beszélgetést folytatni Kállay Tiborral a pénzügyi helyzet aktuális kérdéseiről, amelyeknek ma kétségtelenül egyik legszakavatottabb ismerője. Lehetnek politikai ellenfelei, akik kölcsönügyi és ezzel kapcsolatosan általános pénzügyi politikáját helytelenítik, tény azonban az, hogy ma minden illetékes lényező egyedül a kölcsönre alapított szandási akcióval látja talpraállíthatónak az országot. A külföldi kölcsön megszerzése pedig Kállay Tibor nevéhez fűződik s — ha a kölcsön segítségével valóban rekonstruálják Magyarországot gazdasági helyzetét — ebben a hatalmas munkában Kállay Tibornak, az úttörőnek oroszánrésze van. A történelem egyedül hivatott arra, hogy Kállay működése fölött igazságos ítéletet mondjon.

Napló munkatársának:
— Csak laikusok állíthatják, hogy én volnék az oka a tisztviselőfizetések rendezése körül mutatkozó nehézségeknek. Félreérthetetlen céltartalommal olyan állítást kockáztattak meg, amely szerint én a tisztviselőfizetések összegét olyan kicsinynek állapítottam volna meg, hogy ebből az összegből lehetetlen a közmegelegedést keltő rendezés.
— A költségvetés összeállításánál engem egyedül az a szempont vezetett, hogy egy lélekre 50 aranykoronánál nagyobb adót nem állapíthatok meg.

Nyolcemillió lakost véve alapul, ez végeredményben 400 millió aranykorona bevételt jelent. Ebből a bevétel összegből fedezni kell az összes állami kiadásokat, bele kell tehát férniük a tisztviselőfizetéseknek is. Az volt az álláspontom és ezt ma is tartom, hogy ennél a kontemplatív adóösszegeknél nagyobb beállítást az adóalanyok teherbíróképességének veszélyeztetése nélkül nem lehet.

— Ha a viszonyok változása során olyan helyzetbe kerülne az állam, hogy bevételi forrásai megszorodnának, meglesz a lehetősége a tisztviselői fizetési igények kielégítésének.

Ebben a tekintetben még azokban az országokban is nehézségek vannak, amelyek nálunk sokkal kedvezőbb helyzetben vannak. Elég talán csak Franciaországra és Olasz-

országra utalnom, nem is szólván Ausztriáról, amely már a szanálás útján van. Ezekben az államokban is csak úgy lehet szó a tisztviselőfizetések emeléséről, hogy az adókat emelik, vagyis az állami bevételeket fokozzák.

Nálunk ezidőszent adóemelést nem lehet tervbevenni, mert különben felborulna a szanálási akció egész struktúrája.

Ausztriában eltértek az eredetileg előre megállapított költségvetési tervzettől, de csak másfél év múltán. Ott tehát egészen más a helyzet. Ausztriában egy kialakult állapottal állunk szemben, nálunk csak most kezdődik a végrehajtás munkája. Mielőtt nálunk is változnának a viszonyok, főként pedig

mihelyt redukálni lehet minden tényt az állami kiadások tételeit:

megteremtődik a szükséges fedezet, amelyből rendezni lehet majd a tisztviselői fizetéseket úgy, hogy ez a megoldás megnyugvást kelthet. A köztisztviselők nyugodt megélhetésének biztosítására szükség is van, mert csak így lehet biztosítani az állami adminisztráció rendezését és mert az állam érdekében dolgozó tisztviselőknak a kielégítése a nemzeti munkának előfeltétele.

Genfi tapasztalatok

Munkatársunk ezután kérdést intézett Kállay Tiborhoz aziránt, hogy milyen benyomásokkal jött haza Genfből és miként látja a kölcsönügyi helyzetet? A volt pénzügyminiszter így válaszolt:

— A kölcsönügyi intézésére semmi befolyásom sincs. Genfi tapasztalataimról csak annyit mondhatok, hogy

világszerte nagy a pénzüike. Genf ugyanis júniusban rendkívül látogatott szokott lenni, most van ott a főszezon. Ennek ellenére Genfben a népszövetségiellen kívül alig volt nyaraló vagy szórakozó külföldi. A genfi állapotok egyrészt európai jellegűek. Európa minden állama erősen megéri a világháború romboló hatását

Ha húsz éven belül háború törne ki, Európa beláthatatlan időre elvesztené vezérszerepét.

Óriási kivándorlási mozgalom indulna meg a jelenleginél fokozotabban nagyobb méretekben. Jellemző a mai állapotokra, hogy

Európa találmányai Amerika és Délafrika számára készenlnek.

A kölesön

A beszélgetés során szóba került a kölesön folyósításának kérdése is. Erre vonatkozólag *Kállay Tibor* ezeket mondta:

— *Teleszky János* egyedül hivatott arra, hogy a kölesönügyi tárgyalásokról nyilatkozzék. Úgy tudom, hogy

június 24-én fejezi be *Teleszky János* Londonban a kölesön-tárgyalásokat,

amelyek várakozáson felüli eredményt produkáltak. *Teleszky János* előreláthatóan csütörtökön vagy legkésőbb a hét végén hazakerül és előszóval adhatja majd elő külföldi tárgyalásainak eredményét.

A kölesön elhelyezése

Munkatársunk itt közbevetően megkérdezte, hogy mely országok bankjelei vállaltak részt a kölesönügyesből? *Kállay Tibor* így válaszolt:

— Tudomásom szerint elsősorban és legnagyobbbrészt Anglia jön számításba, de kisebb összegeket vállaltak francia, spanyol, olasz, svéd, holland, belga, svájci és cseh bankok is.

Túljegyzik a kölesönt?

Arra a kérdésre, hogy túljegyzésre lehet-e számítani, *Kállay* így felelt:

— Az esetleges túljegyzésről most még korai volna beszélni. Azok a bankok, amelyek a jegyzésben részt vállaltak, publikumuk körében helyezik el a kölesön egyes címlettét.

Ez az úgynevezett emittálási akció július elején feltétlenül megindul.

Néhány hét választja el tehát az országot a kölesön folyósításának napjától. 1923 áprilisában indult el *Bethlen* a párizsi, londoni és római útra. Azóta váltakozó reménységek között immár 14 hónap telt el. Nagy ellenés közben indult meg a szanalási kölesönakció s az eltelt ötégyed esztendő sem változtatta meg a kölesönellenzők felfogását. Az igazatadás a jövő feladata.

Rátkai Károly dr.

Fordulóponton a Werbőczy-utcai rablógyilkosság Újabb előállítás — Terhelő tanuvalomás egy gyanúsított ellen

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A Werbőczy Hecal rablógyilkosság ügyében tegnap újabb fordulat dőlt be.

A detektívek napokon keresztül razálizáltak azokon a kéteshírű helyeken, ahol a gyanúsított egyének megfordulnak.

Tegnap a *Városliget* egyik kocsijában a detektívek rátaláltak arra az emberre, akit annakidején kitoloncoltak Budapestről. Az illetőt nyomban előállították a főkapitányságra, ahol Pollák János meggyilkolására vonatkozóan kihallgatták. A gyanúsított fiatalember tagadta, hogy Pollákot megölte volna, annyit azonban beismer, hogy a meggyilkolt embert ismerte és többször mulatott vele.

ször mulatott vele.

A detektívek keresztkérdése alatt elmondotta, hogy a gyilkosság délutánján együtt volt Pollákkal, de öt óraker elvált tőle és azóta nem látta. Különbön azt sem tudta, hogy Pollák hol lakik és sohasem volt a lakásán.

A gyanúsított egyén vallomásával szemben vasárnap két tanú jelent meg a főkapitányságon, akik terhelően vallottak az előállított fiatalember ellen.

A gyilkosságra vonatkozóan a rendőrségnek nem sikerült kellő bizonyítékot szerezni a gyanúsított bűnössége mellett. Ennek ellenére továbbra is őrizetben tartják.

Katholikus mozgalom a párhaj miatt egy kultuszminiszteri hivatalnok ellen

Bonyodalmak az Americana Egyesület alapszabályai körül — Huszár Károly nyilatkozata

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Huszár Károly, a nemzetgyűlés alelnöke a nemzetgyűlés szerdai ülésén interpellációt mondott el, mert illetékes hatóságok másfél esztendő óta halasztják az Americana Egyesület alapszabályainak jóváhagyását. Az interpelláció kínos feltűnést keltett mindenfelé. A beavatottak szerint

Huszár Károly igen magas egyházi méltóságot kapott felhatalmazást és a katolikus világ reprezentánsainak helyeslése mellett mondotta el interpellációját,

melyben ellenzéki hírokat pendített meg. Az ügynek érdekes háttére van, mert — mint ismeretessé vált —

az Americana Egyesület alapszabályainak jóváhagyását nem a belügyminisztérium, hanem esodálatosképpen a kultuszminisztérium ellenzte.

Az alapszabályok egyik paragrafusa ugyanis arra kötelezi az Americana tagjait, hogy — igen helyesen — fogadalmat tegyenek a párhaj ellen. Tudvalévő ugyanis, hogy nemesak a katolikus, hanem a re-

formátus egyházi egyesületek is tiltják a párhajozást úgy theologus, mint filozofus, jogász vagy orvostanhallgató tagjaiknak egyaránt. Eppen ezért általános megbotránkozást keltett az a hír, amely a kormánypart estlapijában jelent meg és amely szerint a kultuszminisztérium egyik főtisztviselője azért górdított nehézségeket az alapszabályok jóváhagyása elé, mert abban párhaj tító fogadalmat foglaltatik. Megbízható helyről szerzett értesülésünk szerint ez a hír meglelő a valóságnak és éppen ezért érthető, hogy

katolikus mozgalom indult meg a kultuszminisztérium érdekelt főtisztviselője ellen.

A mozgalom kezdeményezői meglehetősen rossz réven veszik *Klebsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi minisztertől*, hogy egy ízben párhaj útján szerzett magának elégtételt és legújában is lovagias útra terelte *Kiss Menyhért* támadt afferját. Hogy valóban a kultuszminisztérium és nem a belügyminisztérium hátráltatja a jóváhagyást, ennek bizonyosságát szolgálja *Huszár Károly* alábbi nyil-

latkozata, amelyet a Hétfői Napló munkatársa előtt tett:

— Tudom — mondotta *Huszár Károly* —, hogy a kultuszminisztériumban rekedt el az alapszabályok jóváhagyása. *Rakovszky István* beszéltem már ez ügyben és a belügyminiszter úr kijelentette, hogy néhány napon belül elintézteti a jóváhagyást, ha a kultuszminisztérium az akcióát átülküdi. Tudomásom van arról is, hogy kizáróan a párhaj-szakas miatt górdítotték akadályt a jóváhagyás elé — a kultuszminisztériumban.

Meinl-kávé

A Magyar Közfiztisviselőik és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára Részv.-Társaság

Budapest VII, Rákóczi út 76. Tel. J. 60-40, J. 195-32

Ujjonnan ingatlanjogaimi főtisztviselői és birtok eladását vállalja és vevőlet közzétételje legjobb összeköttetések a megészített területen.

Meggyőződéssel

hirdetjük, hogy háromcsillagos **UHU Kávénk**, melyet tiszta, baktériummentes cikóridából modernül berendezett gyárunkban készítünk:

a legjobb

amit e szakmában készíteni lehet

Kőbányai Polgári Serfőző és Szent István Tápszerművek Részv.-Társaság

Magyar kir. udv. szállító

Alapított: 1850

SEMLER J.

Magyar kir. udv. szállító

Alapított: 1850

Az ország legnagyobb szövetárúháza

Ajánlja dús raktáron levő legfinomabb

szövetkülönlegességeit

Főüzlet: Bécsi ucca 7. (Deák Ferenc ucca sarok)

Fióküzlet: Koronaherceg ucca 9

A cégnek a következő városokban vannak lerakatai: London, Liverpool, Páris, Zürich, Wien, New-York, Philadelphia, Chicagó, Toronto, Buenos-Avres, Sidney etc.

Statáriumot a gyilkosokra

Nem mehetünk el szó nélkül azok előtt a jelenségek előtt, amelyek az utóbbi időben a legborzalmasabban tárulnak szemünk elé. Amely egy egyetlen napja a hétnek, amely a lapok újabb és újabb gyilkosokról és számolásukról. Az emésztőgőzök legkétségbeesettebb elbírálásával végrehajtott gyilkosságok tanúi vagyunk napról napra. Még kell döbönnünk, hogy ily olcsóvá lett nálunk az emberi élet.

Ha ezeknek a gyilkosságoknak a lefolyását nézzük, vizsgálatalan sivársággal tárul elénk helyzetünk rettenetessége. Gyilkolnak emberek élő emberek: a pénzért. Valami rettenetes, valami szédítően borzalmos hatalomra nőtt a pénz, mely emberi életet oltat ki telhetetlen és fékezhetetlen szomjúságában. És mily züllöttség következett el az emberek, hogy a gondolkodó, az érző, az élnívágó ember embert öl a pénz hatalmáért.

És ha az újabb időkben elkövetett gyilkosságok körül történeteket szemléljük, mily ijesztően hat, hogy hosszú hónapok multával felderítetlen gyilkosságok vannak, a beszédtől kiáltó embervér nem nyert elégtételt a bűnös bűnhődésében. Nem rekrimálunk a rendőrségnek, de a tények előtt szemünket se hunyhatjuk be.

Nem akarunk a borzalmaknak ebben a tengerében olyan hangokat hallati, amelyek a földi igazságszolgáltatást bármilyen formában kritikával illetnék, de kénytelenek vagyunk fájdalommal konstatálni, hogy a mind mai napig meg nem torolt gyilkosságok jelentékenyen hozzájárulnak ahhoz, hogy bűnös hajlandóságú emberek habozás nélkül elkövessék szörnyen rémséges tetteiket.

Példát kell statuálni. Szigorú példát kell statuálni. Nem lehet tovább tűrni, hogy egy főváros milliónyi népe éjszakanként ne hajthassa aggródás nélkül nyugovóra fejét, nem tudván, hogy gaz, elvetemült bűnösök nem törnek-e rá orozva s rabolják meg legdrágább kincsétől: az élettől.

Statáriumot a gyilkosokkal. A bűnözésnek olyan abnormis jelei tárulnak fel előttünk, amelyek nem illeszthetők — véleményünk szerint — a normális judikatúra keretel közé. Ma nem lehet elégséges a félbírjázott rettenetes bűnök, gyilkosságok kiirtására, hogy a Molnár-Tóth-féle gyilkosok, Oroskovicsnék, Lukács Józsefek egy hosszas bírói eljárás után, amikor kiment az emberek emlékéből a gyilkosságok borzalma, vegyék el büntetésüket. A humánus bírói eljárás indokolt normális és konszolidált viszonyok közt. A nap-nap mellett előforduló gyilkosságok azonban azt bizonyítják, hogy az emberi lélek elfajulása, bűnözési vágya tekintetében abnormális idöket élünk, amelyekbe nem illeken bele a normális judikatúra hosszadalmas eljárásai.

Érettető példákra van szükség, amelyek az elvetemült emberi lélek elfajulásait béklyóba tudják verni, megkötni oroszalkal a szenvedélyeket, amelyek immár nemcsak egyesek életét, de az állam biztonságát is veszélyeztetik.

Követeljük, hogy a kormány haladéktalanul rendezje el a statáriumot a gyilkosság bűnselekményére és elretetett példaként habozás nélkül büntesse azokat, akik mások életének szentsége ellen törnek. A tizenkettedik órában emeljük föl szavunkat a lólkánk mélyeségei megdöbbenésében követeljük: statáriumot a gyilkosokra.

Már csak öt politikai internált van Zalaegerszezen

A kormány az utóbbi időben nem internáltatott senkit Aki Zalaegerszezen akar meghalni

Pesthy Pál igazságügyminiszter a büntetőnovella betérjesztésével kapcsolatosan úgy nyilatkozott, hogy a novella törvényerőre emelése után az internálási eljárások megszűnnek és ezek helyettesítője a dologházba utalás lesz. Sokan az igazságügyminiszternek ebből a nyilatkozatából arra következtettek, hogy a zalaegerszezi internálótábor rövidesen feloszlatja a kormány.

Megbízható helyről szerzett értesülésünk szerint

szó sem lehet a zalaegerszezi internálótábor feloszlásáról,

legfeljebb annyi koncessziót tesz a kormány, hogy a politikai okokból való internálási eljárást megszünteti.

Pikler Emil

szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő ez ügyben így nyilatkozott a *Hétfői Napló* munkatársa előtt:

— Tudomásom szerint a kormány mer nem internáltatott senkit, a közgazdasági hatóságok azonban még mindig rettegésben tartják a lakosságot, különösen vidéken, ahol állandóan

internálással ijesztetik a helyi politikai okokból nem tetsző egynek.

— Azt meg lehet állapítani, hogy az utóbbi időben senkit sem utaltak Zalaegerszeze.

Munkatársunk megkérdezte Pikler Emilt, hogy Zalaegerszezen sok politikai internált van-e? Pikler így válaszolt:

Még öt politikai internált van Zalaegerszezen,

köztük Komlós Béláné, aki már több ízben hazá akartak bocsátani, de távozása előtt mindig kikérdézték politikai elvei felől. Komlósné még mindig kitart elvei mellett és így szokott válaszolni.

— Kommunista vagyok. Jézus Krisztus is az volt. Nem tagadom le meggyőződésemet és ha kiengednek, agítálni fogok.

— A különös asszonyt hiába igyekeznek rábeszélni, hogy ne hangzatos állandóan elveit, mert így sohasem fogják elengedni: a különben teljesen kifogástalan és rendes asszony mokányan felelget:

— *En már itt fogok meghalni, de elveimről nem tájéko.*

Egész nyáron rossz időjárás lesz?!

Csak szeptemberben jönnek újra a meleg napok

Még májusban, amikor nagy volt a hőség és az volt az általános véleményem, hogy meleg nyárunk lesz, a *Neue Freie Presse*ben szokatlan hangú időjósítás jelent meg, amely szerint

júniusban lesz néhány meleg nap, de egyben igen nagy zivatarok lesznek, júliusban hűvös és esős lesz az időjárás, míg augusztusban hűvösök és szelek lesznek a napok és csak

szeptemberben lesz újra olyan nyári meleg, mint amilyenben májusban volt részünk.

Ezt a kellemetlen jóslatot akkor kevés figyelemmel méltatták, most azonban visszamenőleg, amikor a júniusi jóslat ilyen megdöbbentő pontossággal bevált, kezdenek megdöbenni az emberek és félve és aggodalommal gondolnak arra, hogy esetleg mégis igaz a *Pressé* jóslatának.

Gandhi a hindu Nagy Szent levele Magyarországra

A fajoknak le kell vetni fajiságuk agresszivitását — Szózat a legyőzöttekhez Indiából

A huszadik század legnagyobb problémájának körvonalai bontakoznak ki most Indiában, ahol a hindu mozgalom újra erőre kapott. A mozgalom élén *Mohandász Karamcsand Gandhi* áll. Mahamatá, a Nagy Szent, mint a hinduk tartják.

Angol táviratok százal árasztják el most a kontinenst. A keleti hegemoniáját féltő Anglia sötét színben ígylekszik feltüntetni a hindu mozgalmat. Anglia Szovjet-Oroszországtól félti Indiát.

Indiában: szíx meg száz orosz ügynök van

az alkalomra, hogy felszathassa a lappangó parazsat, melynek lángjánál a vörös mozbe büjt orosz nacionalizmus akarja megsűtni a maga pecsenyét. A szovjetnek, csakúgy, mint a gári Oroszországnak, titkos vágya az India felé való terjeszkedés. Másrészt Anglia érzi, hogy a belső mozgalom megagitálja lába alatt a talajt. Recseg, ropog a bástyafal, melyet ágyúk ereziől emeif és sztronyok százezreivel sem tudja acélbéklyóba verni Indiát. Anglia

Keresztül az indiai mozgalmat a következőkben ismertette:

— Gandhi most ötvenöt éves. Fiatalkorában ügyvéd volt Bombayban. Harminc évvel ezelőtt állott a Dél-Afrikában élő hinduk szabadságszorgalmának élére. Azóta az örök emberi probléma, a szabadság apostola. Milliő és millió hindu szívében Messiasként él. Egyetlen szavára milliók állnának esatarendbe, de Gandhi nem vív véres harcokat. Fegyvere az igazság és az ember szeretet. Ezt állítja a brit szuronyokkal szembe. Nemzeti és faji politikája egyetlen pontból áll: a szeretet és az igazság nevében követeli, hogy a földön, melyen él, ne legyen kevesebb joga, mint a saját földjén vendégként élő másik népnek. Gandhi harca tehát nem nacionalista vagy szociális harca. Ez a harca az emelkedett szellem harca az alacsonyrendűvel.

Gandhi levele

Gandhi a következő levelet írta magyarországi barátjához, *Baktay Ervin*hez:

Póst Aldheri 1924.

Kedves Barátom!

Igazán örültem február hóban küldött levele kézhezvételén. Kellemes nekem az a tudat, hogy az az aldatos munka, mellyel én saját hazámban foglalkozom, megértetik és terjesztetik Európában is és leginkább azok által, akik, mint az én népem, szintén elnyomás alatt állnak.

Jóllehet, az én munkálkodásom India határáig terjed, én szatom az Ön hitét, hogy ha mi megszerezük a mi igaz szabadságunkat a bebizonyíthatatlan alacsonyrendűekkel szemben, akkor a világ legyőzötteinek nem lesz nehéz az igazságú legyőzhetőtlenné vánni.

Üdvözlettel

M. K. Gandhi.

Baktay Ervin Esza

Budapest, II, Meesek ucca 12.

Hungary.

Gandhi a fajtvedő

Gandhi nem hirdet tehát gyűlöletet az elnyomó fehér faj ellen. A misztikus Keleten, titokzatos sötét hinduk között, a fantasztikusok hazájában nyíltan hirdeti, hogy a fajoknak össze kell fogni az igaz szeretet jegyében.

A fajoknak le kell vetni fajiságuk agresszív részét, anélkül, hogy feláldoznak fajiságuk tulajdonképpeni értékét.

Látjuk tehát, hogy India szabadságszorgalmát csak az ázsiai veszedelműl rettegő Európa tartja pán-ázsiai jellegűnek.

Igaz ugyan, hogy Japán és Kína, mely számszerűségénél fogva a „*Ázsia az ázsiaiaké*” jelszónak, nem rendelkezik olyan jelentős egyéniséggel vezérel, aki az ázsiai eszmét képviselhetné. Apró-cseprő politikai bleszásokban merül ki vezérelk ereje. Érthetővé válik tehát, ha Ázsia egyetemessége, Buddha, Konfucse és Mohamed követői egyaránt Gandhiban szeretnék felfedezni a pánázsiai eszme profétáját.

Anglia reszkető idegességgel akarja megszerezni a maga békéjét Indiában. A fehér világ pedig általában félelemmel várja az ázsiai veszedelmet, melynek sárga hullámjait — Anglia szerint — Gandhi irányítja.

Sági Pál

Férfi- és női cipő-különlegességeket

részletfizetésre

napiárban mérték után készítenk Német és Erdélyi, Békocsi u. 39

Emlékezés 1914 június 28-ra

Bozivoj Jevtics szerb publicista, az összeesküvők egyike, tíz év után elmondja a szerajevói merénylet előkészítését

Elezen a héten — szombaton — lesz tíz esztendeje annak a tragikus gyilkosságnak, mely három revolverlövessel két fejedelmi életet oltott ki. Június 28-án, a déli órákban csattant el a gyilkos Princip revolvere Szerajevóban az Appel téren s ez a revolverdörrenés lángra lobbantotta a világot.

Amikor tíz év előtt a gyilkos golyó kioltotta a monarchia trónörökösének a fejedelmi feleségének az életét, már bizonyos volt, hogy a háború elkerülhetetlen. Ekkor azonban még senki sem gondolta, hogy egy elvelemült gyilkos revolverlövésze évtizedekre veti vissza az emberiséget s a beláthatatlan nyomorúság áramlik az emberiségre.

Tíz év... És az emberiség ebben az utolsó tíz esztendőben századok életét élte, századok nyomorúsága nehezedett rá, századok szenvedése üt bélyeget a mai kor gyermekeire. Egy gyilkos golyó lángjától Európa lobbant lángra s ez a láng elpusztította, amit századok építettek fel a kultúra, az emberiség oltárán.

A tízéves évforduló alkalmából Bozivoj Jevtics belgrádi publicista, aki annakidején részt vett az összeesküvésben és Principnek a merénylet napjain lakótársa volt, érdekes adatokat mondott el a *Hétfői Napló* temesvári tudósítójának a gyilkos merénylet előkészítéséről.

Szerajevót akkor Pasura Mihálynak kellett a viskói állomáson bombát dobni.

— Három héttel a merénylet előtt egy megbízott érkezett Belgrádból Szerajevóba kis papíron ez üzenettel: — Minden rendben van.

Egyidejűleg megkapták az összeesküvők a fegyvereket a mindegyik egy tubus mérget is, hogy elfogatásuk esetén felhasználhassák.

Az osztrák rendőrség gondatlansága

— A merényletet a legnagyobb titok

takarta. Még egymásról sem tudták a résztvevők a csak 1-2 összeesküvő találkozó időközbenként. Az osztrák rendőrség gondatlansága határtalan volt. Princip írásait megnézték, anélkül, hogy sejtelmük lett volna róla, hogy egy üldözött boszniai emigránssal van dolguk! És 24 órával a merénylet előtt döögött a városba a tuzal szeker, mely az „árutak”, azaz a bombákat és fegyvereket szállította a merénylőknél.

— Az összeesküvők a merénylet előestéjén búcsúalkomára gyűltek össze. Mielőtt távoztak, megölték egymást. Hármán: Princip, Jevtics és Varagics együtt látkak. Princip sietette őket, s utasította, menjenek külön, nehogy gyanút keltsenek.

Mikor Princip alakja az utca szögletén elült, Varagics azt mondta Jevticsnek:

— Alig tudom mindent hinni, mintha az egész csak álom volna!

— És másnap az álom valóság lett.

Hogyan és miből élnek ma Budapesten?

Vége aspekulációnak — Csak munkából lehet megélni! — Előkelő életterekben és pincepulnikokban — A visszafordított ruhák szeszója. A fényes kirakatok bámulói — Nincs elégedett ember Budapesten

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Klió, ha egykoron tollára érdemesíti a vergődő Budapestnek ezt az epizódok-székét, aligha találna karakterisztikusabb jellemzést mint: „a beszz napjai”. Hetelekk, vagy talán hónapokkal előbb — ki érne rá számolni a napokat — életvidám mosolygós emberek siettek a széles utcákon. Színházakban, mulatókban, fényes életterekben, gözs kis kocsókban gombostűt nem lehetett a földre ejteni a szorongástól. A reggeli, déli, esti órákban falták az emberek a lapok utolsó oldalait és boldogan állapították meg: ma ennyit „nyertem”.

Rohant, robotogt, dübörgött az élet. Szármányt kapott a „spekuláció” és szempillantás alatt mértéktelkedt ugrott előre. Mindenki spekulált. A kávéházi kenyérszállítói a munkáson, tisztviselőn, tápközpontban keresztül a mindenható bankigazgatóig mindenki spekulált. Mindenki voltak részvényei, volt pénze kosztában vagy kosztón kívül és lázasan várta, leste, hogy jön, fokozódik, szilárdul a bossz.

Egzisztenciák nőttek ki a földből. Tegnap még az ismeretlenes homályában bukdácsoltak és egyszerűre a pénzpiac arviról lettek tejjelbűszájú gyermekök, akik autón jártak, a Ritzenbe vacsoráztak, szeretőt tartottak és milliós tételekben kártáztak.

És jött egy napon a beszz

Fordultak a napok, változott az idő. Az autók nem sorakoztak beláthatatlan sorban a Mária-Valéria utcán, a „kloster” nők dalos csöcserege elmaradt. Az emberek komolyakká lettek. Az arany fantalság napok alatt kidőlt, fehérkamális üregűek felhúzták ismét cigos cipőiket. Panaszal telt meg a város. A szerencsésebbje félhomályra világított szobája szűzében, pechesebbje a Markó utcában emelkedett a világ mulandóságairól s megállapította, hogy: itt a beszz.

És a beszz azóta is uralkodik, monopóliumot szerzett ennek a városnak életében s a kegyetlen kaszás halál szívtelenségével aratja azóta is a termést.

Spekulációból nem lehet megélni

Ma már mindenki állítja, hogy a spekuláció konjunktúrája csodált mondott. Hossz, beszz, kontremín, lanyha, tartott, szilárd kifejezések kikoptak az emberek szótárából. Veszek Liptákat, adok Gumit — csak tómpitva hangzanak. Aki még teheti, csak ad, elad; autót, borkabátot, bőberi raglánt és — igen gyakran — az ötszobás lakást.

Ki veszi a „gyöngye kezek” megbénelutak, a hangos láma elhit s akik tegnap nyereségen ültek gondatlanul, ma tesszva, tikkadtan keresnek egy kopott, tintafoltos frónszalt, amely mellett megtelepedhessenek.

Fájó realitáció tör fel a lelkekből: Elérkezett a munka konjunktúrája

Még nincs itt, de az időzősök azt mondják, hogy a közelben van. Valaki, akit megkérdeztem, ezt mondotta:

— A spekuláció konjunktúrája véget ért, jönnie kell a munkának. Nézzem körül. Egy munkaalkomra ezer jelentek. És nincs válogatás. A munka kezd erőny lenni s már nem az a kérdés: mennyi pénze van, hanem: mennyit dolgozik.

Miből élnek a pestiek

Bármennyire különösen hangzik a kérdés, mégis megtudtuk, miből élnek a pestiek. Nem a tőkés, ki vagyonra kamattal mellett a tőkét fel fogasztja, nem a kereskedő, aki „kasszájából” él, hanem a tisztviselő, a munkás emberek tömege, akiknek eszéjtől harmincadikig kell elosztanok a kapott „milliókat!”

A méltóságos tanácsos úr delutánonként egy előkelő malom kenyévesét bonyolítja, a nagyságos asszony havi tőpénzt gépírással gyűjti össze. Vannak, kik délelőtti parancsokat osztogatnak, delután engedelmeknek a „fizetésért”. Mások a delutánú kártyapartit álmodják az összedadás s kivonás oltárán s öngyárasa a Hangli és Szerb helyett gyakrabban az iródból tér este fáradtan nyugovóra.

Bizonyos, hogy ma már nem abból élnek az emberek, amit kapnak, hanem abból, amit „keresnek”.

Hogyan élnek a pestiek

Vannak Pesten, akik ma is úgy élnek, mint békében. A nagy többség nem élhet úgy. Ezeknek két típusuk van. Az egyikbe azok tartoznak, akik hosszú évek során megtanultak lemondani. Ismerek családokat, amelyek évek óta nem voltak színházban. A békében palyólt béreltek, támlásszékbe ma nem ülnek. Ezek az élet hangtalan maritjai.

A másik típus a színházról, kávéházról nem tud lemondani, inkább lemond hetenként ötször a hűsévéről. Ezek az élet betegei.

Rátettem a kezemet az egyik divatszalon tulajdonosának a egyik előkelő életter főpíneójának tífterére, hogy megérzem abból a mai Pest életét. Ime: — Kérem, érdekesen változott az idő — mondotta a divatszalon-tulajdonos. — Ha én megállna az ajtónál, és csak arra figyelnék, hányan jönnek és mennek, azt gondolnám, hogy milliórdokat keresnek, holott a valóság az, hogy személyzetünket nem tudjuk foglalkoztatni.

— Hogyan — kérdeztem csodálkozáva. — Egyszerű a dolog. A hölgyek, akik ma hoznak járnak, egykor kilenkszáz voltak, ma csak kiváncsiszódók. Néznek, gyönyörködnek a szemükkök, lenéznek a modellt és otthoz házvarrónójuk-

kel visszafordítják a már kifordított ruhát modern kiadásban. Ezek a mostani kundsajtjaink. A modell a miénk. Máták is öngyáraságát nálunk, a házvarrónó pedig olcsó és díszlett.

A főúr így beszélt: — Tetszik látni, milyen sokan vannak. Jó társaságok. Ismerek, majdnem mindenkit a békévilághól. Egyik se vacsorázik, vacsora után jönnek. Egy kis sajt, egy kis sör, ennyi az egész. De előjárnak minden este, mert megszokták a békévilághól, amikor itt vacsoráztak, pezsgőztek és százfórtos bankót adtak a cigányoknak. Ma csak sajt és sör. Kedves urak, igaz urak, akik úgy eszik a sajtot, mintha ötfórtos vacsorában válogatnának. Lesz-e még egyszer jobb világ!

A Stáhy urca sarkán van egy kis kocsma. Szűk és füstös. Valami malomban kegyetlenül nyúzza a divatos káplét: Ha megversz is, imádkál én... A asztalok sűrűn egymás mellett a mindentek szorosan körülültek a vendégek. Nagy kerete van a pincérnek. Dört iskán. Liteszámra rendelik és dalolnak hozzá függetlenül a cigánytól.

A jóvillás csaplóros büszkén mondja: — Kérem nálam mindig tele van a kő „terem”. Nekem van a legjobb borom Pesten. Én kérem nem keresztelen és azért szeretnek a vendégek. Munkás-emberek ezek kérem. Jól keresnek. Van pénzük és ezek tetszik tudni nőbellek. Kérem, ma csak az a szegény, aki nem dolgozik. Aki dolgozik, annyit keres, amennyit akar.

— Hozzon meg egy litert Feri! — halatszott egyik asztaltól.

Kifelé tartottam. Amott a sajt és a sör, emitt: még egy litert, Feri. Valjón tényleg érkezett volna a munka konjunktúrája. — Hisz ha ez igaz volna!

ÉRTESÍTÉS!
SZENZÁCIÓS OLCSCÓ ÁRAKI
Közismert legfinomabb kész ruha raktáramat a jelen gazdasági viszonyok folytán

felosztalom
A raktáron lévő összes kész ruha mélyen leszállított olcsó árban kerülnek eladásra. Tarkinteltet a rendkívül kedvező alkalmára, saját érdekében kérem ruhakereségetét mind előbb beszerezni sziveskedjék. Kivánságra kedvezményképpen

a náiam vásárolt öltöny, raglán,
télikabát, szörmebecsok, bőrkabát, brüsses, téli vagy nyári nadrág újszintén mértékutáni rendelkezések részletesre is kaphatók

Fehér M. Miksa IV. Károly körút 16

Flatalos, Üde
Krisztyánvárosi arcból varázolt dr. Kálmár HYYAKJON szepítőszere, adaga K 30000. Fórákat: Török-gyógyásztár, Király utca 12. szám. 20. sz. gyöngyszár, Andrássy út 2. szám

BRILLIANSOKAT
gyöngyöket, régiékeket mindenkinél drágábbak veszek Széchy Eszter, Király-utca 57 (Teréztemplommal szemben)

EXCELSIOR
2 hengeres motorkerékpár
VEZÉRKÉPVISÉLO: KIRÁLY AUTOMOBIL R.-I. VI. KER. ANDRÁSSY-UTCA 52.

Nem kell már drága fürdőhelyre utazni! Bérél egy kabint az újonnan átalakított Árpád-Strandfürdőn (Csillaghegy) kirándul reggel, Pálffy-téri villamostól (indul óránként), kellemesen üdül s bármely időben visszatérhet otthonában

HIREK

Vasárnap

ismét vihar dühöngött Budapestben és a vidéken

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Szombatról vasárnapra virradó éjszaka sötét vihar vonult át Budapestben, amely a főváros egyes részein károkat okozott. A felhőszakadás különösen a villamosáramszolgáltatásban okozott zavarokat és a villamosok több helyen nem közlekedhettek. A VI. és VII. kerületben a villanyvilágításban is zavarok állottak be, úgy hogy a legutóbbi helyen még vasárnap estig sem sikerült a villanyvilágítási zavart rendbe hozni.

Újpesten a vihar több helyen ártotta a szilipeket és ennek következtében egyes uccarészeket elüldött a vízáradat, Valóságos árterületek keletkeztek. Az újpesti tűzoltók a lakosság segítségével vasárnap egész napon át az árterületeken dolgoztak és a vizet szivattyúzták. Az alacsony házakat csaknem mindenütt elöntötte a víz, a pincék pedig félméteres magasságban megteltek víztömegekkel.

Vasárnap délután a felhőszakadás megisméltódott. Közel egy óráig tartó vihar dühöngött és a hosszantartó zivatar sok helyen eljöttötte a villamosíneket. Ezért egyes utcákban megakadt a villamosforgalom, amit csak nehéz munka után tudtak helyreállítani. A körutakon az orkán fákat csavart ki, padokat döntött fel.

A vihar nemcsak Budapestben, de több vidéki városban is pusztított. A Dunántúlon diónagyságú jégdarabok estek és a termésben károkat okoztak.

— **Seipel állapota.** Hivatatosan jelentik, hogy **Seipel** kancellár az elmúlt éjszakát jól töltötte és az orvosi vizsgálat ma is a tartós javulás tüneteit észlelte. A kancellár naponta félórát vagy egy órát sétálgat szobájában, de egyelőre még a wieden kórházban kell maradnia.

— **MIKFE** közgyűlése. A Magyar Izraelita Kézmi és Földművelési Egyesület vasárnap tartotta 81-ik évi közgyűlését. Az egyesület elnöke: érdi Kruss Simon elfogaltsága miatt nem jelenhetett meg. Az elnökök **Deutsch** Ernő dr. üdvözölte a felekezetek kiküldöttéit, kiemelve, hogy ebben a nemes időben való közesség megnyilatkozása látna. Majd az Egyesület agilis titkára, **Benedek** Ábrahám, betérjesztette az egyesület múlt évi munkáját tárgyaló jelentést. Az egyesület két évtizedes határozottan drága új nevelőotelt, Hajlököt, ellátást és erkölcsi gondozást biztosítottak számukra. A közgyűlés ezután lelkesedéssel választotta meg **Hevesi** Simon főbb elnökévé.

— **Élelmiszerhamisításért elítélték egy kereskedőt.** A múlt év decemberében **Halmos** Béla orvostan hallgató félkiló vaját vásárolt **Binét** Józsefnélől, odahaza azonban nagy megütközéssel tapasztalta, hogy a vajnak csak külső burkolata vaj, belülről **biász túró**. Felvitte a vajnak eladott élelmiszert a székesfőváros vegyszertári intézetébe, ahol megállapították, hogy az nagymértékben romlott és emberi táplálkozásra egyáltalán alkalmatlan. A rendőrség megrett följelentésre közegészség elleni vétség címén megindították **Binét** ellen az eljárást. Az ügyet a héten tárgyalta **Jakab** Ernő dr. büntetőbíró. A bírő bűnösnek mondta ki **Binét**-et s elítélte **nyolcnapos** fogházra és 200.000 korona pénzbírságra.

Németország vissza akarja szerezni gyarmatait

Berlin, június 22.

(A Hétfői Napló berlini tudósítójától.) Feltétlenül megbízható diplomáciai helyről arról értesül a Hétfői Napló berlini tudósítójától, hogy Németország a reparáció problémájának rendezésével kapcsolatban fel fogja vetni a volt német gyarmatok kérdését is. A német kormány hajlandó a Dawes-féle szakértői javaslatot teljes egészében elfogadni és kötelezettséget vállal feltételeinek betartására, azt azonban junktimba akarja hozni a német gyarmatok sorsával. A német birodalom gyarmatait, miként ismeretes, az összeomlás után az ántánt hatalmak felosztották egymás között. A német kormány megbízásából **Schacht** dr., a birodalmi bank elnöke mostan tervezetet dolgozott ki arra vonatkozólag, hogy Németország beavatolási jogot kapjon volt gyarmatainak vezetésében. **Schacht** dr. terve szerint

nemzetközi részvénycsoporthoz kellene alapítani Németország vezetésére és az ántánt-tőke részvételével.

Ez a szigorúan nemzetközi és semleges részvénycsoporthoz használna ki ötven éven keresztül a volt német gyarmatokat. Így tehát ezeknek jövedelméből az ántánt-államok is részesednének. Az alapítási szerződések

jogot adnának Németországnak, hogy ötven év múlva magához vidda a nemzetközi részvénycsoporthoz idegen kézben levő részvényeit.

Ezzáltal ötven év múltán Németország indirekt formában ismét régi gyarmatainak birtokába jutna. Erre tesznek szerint az Északamerikai Egyesült Államok vezető pénzügyi körök **Schacht** dr. megbízott útján már tájékoztatta tervéről, amely ottan kedvező fogadtatásban részesült. Mostanában **Macdonald**-ról és **Herriot**-tól függ a kérdés megoldása. A német kormány július elején részletesen meg akarja ismertetni az európai közvéleménnyel **Schacht** dr. tervét.

— **Radio-hangverseny** második napja. Vasárnap tartották az Allatkertben az Országos Gyermekékeszségügyi Társaság által rendezett második Radio-hangversenyt, amelyen a kedvezőtlen időjárás ellenére nagy számú és előkelő közönség jelent meg. Este 7 órakor megjelent az uszta főhercegasszony **Zsófia** főhercegnő, **Magdolna** főhercegnő és **József** főherceg kíséretében. A főhercegek társaságában volt **Sirmay** tábornok is, de a főhercegi személyiségeket **Lóvay** Tibor dr. kormánytanácsos, az Országos Gyermekékeszségügyi Társaság főtitkára és **Hilbert** állatkerti igazgató fogadták. A délutáni folyamán a gyermekközönség "szókratizálására" kitűnően sikerült gyermekelőadás, különböző sport- és boxmérkőzések voltak. Este fél 8-tól fél 9-ig radiohangverseny volt, mely kitűnően sikerült.

— **Öngyilkos pénzügyőr.** **Bugyi** Mihály 19 éves pénzügyőr szolgálati fegyverével mellbelőtte magát. Meghalt.

— **A Dunába fulladt.** **Kiss** Béla 12 éves tanuló fürdés közben a Dunába fulladt.

— **Halálos fürdés.** **Német** József villanyzerelő a Rákospataiban fürdött. A megáradt víz elsodorta. Elmerült.

— **Gyanús embert fogott a rendőrség.** A nyugati pályaudvar postája előtt a postolós rendőr észrevette, hogy a feladandó elkészített csomagok körül egy gyanús kinézésű ember ólálkodik. Igazolásra szólította, de az illető futásnak eredt. Hosszu hájsza után sikerült elfogni. Előállították a rendőrségre. Megállapították, hogy **Hegedűs** Sámuelnek hívják. Állásnéküli napszámos. A rendőrség azt hiszik, **Hegedűs** követte el őrségen azt hiszik, **Hegedűs** követte el az utóbbi időben a nyugati pályaudvar postáján előforduló lopásokat.

— **Hittközségi közgyűlés.** A pesti izr. hittközség képviselőtestülete dr. **Lederer** Sándor elnöke alatt vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését, amely az elnöki előterjesztéseket, az előjáróság jelentését és a költségvetési javaslatokat dr. **Gál** Jenő, **Gáspár** Fülöp, **Rothér** Sándor, **Kuliner** Gyula felöl, **Rothér** Sándor tudomásul vevésével. Különböző javaslatok megejtése után az elnökség indítványára elhatározták a Nagyfuvaros ucai templomozók és iskola-ház megvételét, mire a közgyűlés véget ért.

— **Zenner és Okolicsányi bankárok az ügyészségen.** A rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatta **Zenner** János bankbizományos, aki kommisszár; 600 millió korona erejéig megkötöztették. **Zenner** átszállították az ügyészség fogházába, ahol dr. **Koritsánszky** József ítéletét vizsgáló bíró tartóztatás tartatására és elzetes letartóztatás tartatására. Ugyancsak ma kísérték át az ügyészségre **Okolicsányi** Zoltán bankbizományost, aki szintén több száz millió koronát síkaszott. Az ügyészség ellene is indítványozta az elzetes letartóztatás tartatását. A vizsgálóbíró holnap dönt **Okolicsányi** ügyében.

— Egy gyilkossággal vádolt pincér kártérítési pöre a kincstár ellen. 1921 márciusában, husvét vasárnapján **Andrássy** úti lakásán több késszúrás által megölve találták özvegy **Breitner** Józsefnét. A rendőrség a gyilkosság elkövetésével gyanúsított **Székely** Kálmán pincért letartóztatta, aki 82 hónapot töltött vizsgálati fogságban. A bíróság bizonyítékok hiánya címén felmentette s az ügyész fellebbezése folytán az ügy az ítéletábla elé került. Itt szintén felmentették és most **Székely** Kálmán ügyvédje, **Béni** Béla dr. útján 120 millió korona erejéig kártérítési pórt indított a kincstár ellen. Keresetében hivatkozik arra, hogy fogsága ideje alatt lakását elrekriválták és kénytelen volt bútorait eladni. A mi nap kihallgatásra jelentkezett **Pesthy** Pál igazságügyminiszternél és a per végleges elintézéséig gyorssegély kiutalását kérte. Az igazságügyminiszter saját hatáskörében 500.000 koronát utalt ki az ártatlanul meghurcolt embernek.

— **Tözszevesztés** miatt a halálba. **Molnár** József magánúró Rákóczi úti lakásában szomszédai halva találták. A kiszállt rendőri bizottság megállapította, hogy **Molnár** már egy héttel ezelőtt főbe lötte magát. Levelet hagyott hátra, melyben megírja, hogy tözszevesztés miatt lett öngyilkos.

— **Meinl**-bizlet **Siófokon.** A **Meinl**-cég nyaraló közönsége **Siófokon**, a déli vasúti sorompó melletti bódában főköztételt nyitott.

— **Külestek a villamosból.** **Vámos** Sándor kereskedő a **Horthy** Miklós úton — **Bugyik** Jánosné és **Hermina** úton kocsit a rokozó villamosból. Mindkettőt a Rókus körhözba szállították.

— **Halál az Angol-parkban.** Az Angol-park egyik pénzárának kezelője hirtelen rosszul lett. Mire segítségére siettek meghalt.

— **Földmunkások nagygyűlése** **Sárospárton.** A Magyarországi Munkáspárt ma tartotta zászlóbontó nagygyűlését a fejérmegyéi Sárospárton. A párt programját **Dénes** István dr. nemzetgyűlési képviselő ismertette, akinek beszédét nagy lelkesedéssel fogadták. Ugyancsak agitációs gyűlést tartottak a fegyverek is Szentesen, ahová ez alkalomból **Gömbös** Gyula is leutazott.

— **Ajándék-e vagy lopás?** 1922-ben egyik gazdag fővárosi magánzó az uccán két feltűnő szépségű hölgyet látott és azok egyikének levelet írt, amelyben találati kért tőle. A találatra nem a címzett, hanem annak barátnője ment el. A találatok a férfi szűz jövőt és házassági; helyzeti kilátásba és a nő hajlandó volt házasságon kívüli együttélésre. Ba in költözött a férfi lakásába, majd nyáron Balaton-Álmádn levő vilájába ment a nővel nyaralni. Itt úgy mutatna ba barátnőjét, mint a feleségét. A nő az együttélés első hónapjában egy pár gyönyörű briliáns fülbevalót látott meg a férfi család ékszeri kőzében és azt ajándéknak kérte a férfitől. 1923-ban összevesztett vele a férfi és ekkor a nő kártérítést pert indított. Ügyvédje a fűgőt a kártérítési összeg fedezetére letétbe helyezte. A férfi lopás bűntette miatt feljelentette. A kir. törvényszék a nőt a lopás vádjá alól felmentette, az ügyész ell a fellebbezéssel. A kir. ítéletábla azonban az első bíróság ítéletét helyben hagyta.

OVOMALTINE
friss tojából, tojásból, dr. **Wander**-féle malattal és a legfinomabb hollandi kakaóból készült

természetes erősítő tápszer

A legkifinomabb uszonna és reggeli

Egy közepes pohoz ára 35.200.— korona forgalmi adóval együtt

Selyemtrikó-ruhák
minden szízen **K 550.000**
Gerő áruház, VI. Király uccs 22. Sarokház

— **Uzsoravétséggel vádolt takarékpénztári igazgatók.** **Wachselkovi**cs Etel magánhivatalnokoknékre pénzre volt szükségére s az újsághirdetések nyomán beállított a **Podmaniczky** ucca 13. szám alatt létező **Leszámloltó Takarékpénztári Mint Szövetkezet** irodájába. Itt **Düller** Jenő és **Zoltán** Benő igazgatók fogadták s a náluk zálogba letett egy **Singer**-varrógép s két női aranyóra ellenében — április 10-ki lejáratát — 1.685.000 korona kölcsönt adott neki. Mintán **Wachselkovi**cs Etel a lejárat napján nem tudta a kölcsönt visszafizetni, a szövetkezet heti 168.000 és 150.000 korona kamattal prolongálta a fizetést. Így tartott ez május 1-éig, amikor az adós bevitte egész tartozását s visszakövetelte a zálogot. A pénz elvették tőle, a **Singer**-varrógépét el is vihette, de a két aranyórát bizonyos kifogásokkal visszatartották. **Wachselkovi**cs Etel erre uzsora címén feljelentést tett a szövetkezet ellen, amelynek igazgatói azzal védekeztek, hogy ők nem heti kamatot, hanem törlesztést szedtek be, de ez a védekezésüket a vádirat megafoltaltn látja azzal, hogy az adós egész eredeti tartozását egyszerre fizette meg s ebből semmit sem engedtek el. Az igazgatók a levont kamatokat bírói letétbe helyezték.

— **A késelő barátón.** **Szomorú** Gyuláné varrónő lakása előtt megleszte férjének barátját. Összeszólkoltak a barátón veszekedés hevében fejbiszurta **Szomorú** Gyulánét. A szurkáló asszonyt őrizetbe vették.

— **A lügő napja.** Vasárnap lügővel öngyilkossági szándékból megmérgezték magukat — **Vértes** Eva 15 éves leány — **Bíró** Julia 20 éves öccsleány — **Rubács** Istvánné napszámosnő.

— **Letartóztattak egy kőzött csalót.** **Szép** István állásnéküli pincéret a detektivek elfogták, amit a **Telek** téren fohérműt kínál eladásra. Előállították a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy család miatt kőzözik. Letartóztatták.

— **Halálos végű verekedés.** **Kispe**sten, a **Kossuth** ucca egyik házában, ahol főként cigányok laknak, összevesztettek **Sztojka** József 78 éves és **Vilko-Kobek** József cigányok. **Vilko-Kobek** pusztakézmel leütötte az aggastyánt, aki azonnal meghalt. A gyilkost letartóztatták.

A HÉT KÖZGAZDASÁGA

35 milliárd maradt

kihelyezetlenül a nagybankoknál és a kontreminöröknél az ufoisó kasszanapon

Halm Jakob egymaga 3 milliárdot nem adott ki kosztba Harmincezer százámi, mint fedezet.

A megélhetésen kívül most hírtelen minden olcsóbb lett Pesten: a valuta, a közpénz és a részvény leginkább. Ez nem túlságosan logikus fölsorakoztatás ugyan, mert a múltban az volt a rendszer, hogy a közpénz olcsóbbodásával mindig együttjárt a részvények árfolyamának emelkedése. Ez most elmaradt, a közpénz már hetek óta olcsó, a részvényárfolyamok mégis lemorzsolódnak, az elmúlt héten tovább folytatódott a tőzsdén a lanyhaság, a közpénz pedig annyira olcsó lett, hogy negyedszázaléka sem lehetett kihelyezni és hozzáérték becslése szerint nem kevesebb mint

35 milliárd maradt kihelyezetlenül a nagybankoknál és a kontreminöröknél, jó kezek ugyanis szinte egyáltalán nem jelentkeztek pénzért, gyöngébb kezeknek pedig a nagybankok és az óvatos nagykontreminörök egyáltalán nem adnak.

A gyöngébb kezek még fizettek egy százaléktól is, jó kezek azonban csak fél százalék alatt voltak hajlandók közpénzt igénybe venni. Halm Jakob az ismert nagykontreminör megjelent a pénzügyon és amikor megindult, hogy még félpercentet sem tud elérni, a vezető ügynököknél, hírtelen sarokon fordult és nem helyezett ki egyetlen fillért sem, tőzsdéi becsülés szerint körülbelül három milliárdot tartott így

A bécsi tőzsde tanácsa felelősségre vonta kontreminöröket a Zentralbodenkreditbank elnökét

Bécs, június 2.

A bécsi tőzsdetanács fegyelmi bizottsága Langer Lipót tőzsdetanácsos elnöklete alatt most foglalkozott első ízben egy tőzsde látogató kontreminörrel.

Lustig, a Zentralbodenkreditbanknak, a budapesti Iparbank anyaintézetének elnöke abban az időben, amikor már közudományszerű volt a kampókészítés Deutsche Bodenbank krízise, ennek segítségével nagyarányú baissé operációkat hajtott végre a bécsi tőzsdén. Főként Flinze-részvényeket kontreminálta. A maóvót a Deutsche Bodenbank útján boykottolta le, amely intézet vezérigazgatója, Heddenighez szoros barátságos fűzi.

A Zentralbodenkreditbank egyik tisztviselője, aki kihallgatta Lustig és Heddenig erre vonatkozó beszélgetését, elmesélte a dolgot barátainak és így a bécsi tőzsde tanácsa is tudomást szerzett az ügyről. A fegyelmi bizottság ezért eljárást indított Lustig ellen.

A mostan megartott tárgyaláson ki akarták hallgatni a letartóztatott és je lenleg a steinből tébolydában meggyőződés alatt levő Heddenig vezérigazgató, az ügyesség azonban ebbe nem egyezett bele. A többi beldezőtt tanák azonban mindannyian rendkívül tehetősen vallottak, úgyhogy a jury több tagja Lustignek a tőzsdéről való kiltitást indítványozta.

A kizárás indítvány felett a bíróság azt tárgyaláson döntött és azt elveitével mivel első ízben nem akart ily radikális esküzt igénybevenni, az ügyet a legutóbb súlyos dorgálásra fűzte.

vissza, valószínűleg abban a hű reményben, hogy ezzel a teauralással, amely esetleg következők tállal, erre a hétre mégis csak sikerüljön egy százaléka drágítani a heti-pénzt.

Egy másik nagykontreminör, Pfeifer Gyula, aki rendszerint Magyar Hítel, Salgó, Kereskedelmi bank és Hazai bank részvények fedezete mellett szokott hetipénzt kölcsönözni — ő tudja, hogy miért! — az elmúlt héten pótfedezetet kért ügyfeleitől, akik legnagyobb meglepetésére

30.000 darab Szalámi részvényt kilttek pótfedezetül.

Ennek az eljárásnak a célzata nyilvánvaló volt, azt akarták elérni, hogy Pfeifer is, mint ezt egy másik nagykontreminör tette, kontreminálja el ezeket a Szalámi részvényeket. Pfeifer azonban nem állt kötélnél, visszakiltde a 30.000 Szalámit és elsőrendű részvényeket kért fedezetül.

Rendszerint jószámatu tőzsdéi körökben az a vélemény, hogy

ezen a héten valamivel jobb tőzsdék lesznek,

ha nagyobb áremelkedésre nincs is kilátás, egy 10—15 százalékos javulásra megint lehet számítani. A kihelyezetlenül maradt milliárdok ugyanis mégis csak elhelyezkedést keresnek és a kontremin az új mélyponton mégis csak fedez.

A Magyar Acéi rendkívül fontos szabadalma új Uher Udön találmánya fogas-kerék áttétel kiküszöbölésére

A magyar szakközönség körében általában igen nagy érdeklődés nyilvánul meg azok iránt az érdekes technikai új-donságok iránt, amelyekkel Ifj. Uher Udön szokta időnként meglepni a nagy nyilvánosságot. A zseniális fiatal feltaláló legújabb szabadalma, amelyet az elmúlt hetekben jelenített be, a sebesség-válto fogaskerékáttétel kiküszöbölésére irányul. Uhernek ugyanis sikerült egy gépelemt konstruálni, melynek segítségével a jelenlegi három-négy áttétel helyett egy bizonyos határon belül teljes sebessérinti mértékben fokozódik a fordulatszám. Az új gépelem oszcillációs mozgást végez és fogaskerékek nélkül automatikusan beállított a kívánt fordulatra. Sikerrel alkalmazható bármilyen motornál, a Diesel motoroknál is, sőt a turbínáknál is fel lehet használni. E találmány gyártására és forgalombahozatalára az elmúlt héten konzorcium alakult, melynek tagjai a Magyar Acéldrúgyár, illetve a Poldihütte, a Hajós és Szántó cég, továbbá két magánember. A szabadalom gyakorlati kipróbálása már megtörtént és a forgalombahozatalra is elkészült a konzorcium, úgyhogy a korszerűsítő technikai találmány minden valószínűség szerint rendkívül nagy sikerre számíthat. Az új gépelem jóval olcsóbb és tartósabb a fogaskerék nél, gazdaságosabban használja ki a hajtó-energiát, amellyel olyan könnyen alkalmazható, hogy bármely üzemben leő motorra fel lehet szerelni azt a gépele-met.

HIGANYFOTÓRAMISFOGATÁRANYATPLATINÁTDISZTÁRGYAKAT

Francia-osztrák ellentétek a bécsi kereskedők frank-vásárlásai miati

Bécs, június 2.

A francia frank zuhanása idején a bécsi kereskedők rávetették magukat a francia gyárakra és minden mobilizálható tőkájükrét rendelkeztek adtak fel számítra a frank további esésére. Ezeknek a szállításoknak javarésze most vált esedékessé, a bécsi kereskedők azonban az átvételt a frank emelkedése következtében megtáradták. A francia külügy-ministerium delegátust küldött Bécsbe az osztrák kormányval való intervenció céljából. A francia álláspont az, hogy a bécsi kereskedőknek a frank emelkedése nem ad jogot az átvétel megtáradására, hiszen módjukban állott a rendelés alkalmával fizetni vagy legalább is fedezni magukat. A bécsi kereskedők javarésze azonban szintén a frank-kontreminörök táborába tartozott és így akart a francia valuta romlásából profitálva, olesó árúhoz jutni. A bécsi kereskedők a kereskedelmi kamarát kérték fel érdekek képviselésére, azonban a francia álláspont jogosságát következtében teljesen valószínűtlen, hogy a bécsi kereskedők bármiféle koncessziót érjenek el. A kényszerű átvétel természetesen ismét számos inzulvenlát fog maga után vonni.

A júniusi ultimó Bécsben

Bécs, június 2.

A bécsi tőzsde tanácsa elhatározta, hogy a júniusi ultimóra ismét működésbe helyezi a frank-clearinget, amelynek segítségével az áprilisi és májusi angazamánokat kielégítő módon sikerült lebonyolítani. A tőzsdetanács már kizétette az ultimó frank-clearing terminusrendjét, amely teljesen megegyezik az áprilisi és májusi rendszabályokkal. A rendezésből ez alkalommal a következő cégek vannak kizárva: Allgemeine Industriebank, Deutsche Bodenbank, Austro-Orientbank, Theodor Kettner und Co., Kalmár und Co., Wartenberg und Co. és Berthold Kary und Co., A júniusi ultimóval immár véglegesen lebonyolódik a bécsi frank-kontremin angazamánja, úgyhogy júliusban már számolni lehet a bécsi tőzsde javulásával.

A „Hétfői Napló” bécsi szerkesztőségének értesülése szerint a juniusi clearing zavartalan lebonyolítása biztosítva van. Az egyik magáncegről ugyan olyan hírek jértek el, hogy nem fog tudni megfelelni kötelezettségének, a cég főnöke azonban kijelentette, hogy ultimóra összes fizetési kötelezettségeiket egy nagybank segítségével teljesíteni fogják.

A Kommerz a Balkánon, a Hítelbank pedig főleg a vidéken terjeszkedik. A Hítelbank a háború befejezése utáni években állandóan érezte, hogyha egy banknak iparvállalatnak vannak, az illető vállalat mint ügyfelet is jelentékeny összegeket lehetett keresni. A bank megengedhette azt a luxust, hogy a vállalat tiszta jövedelmeit csaknem 100 százalék erejéig invezitációkra fordíthassa. Az iparvállalatok konjunktúrája nem szűnik meg teljesen a szabadforgalom esetében sem, a vámtarifa rendelkezései következtében bár a kereskedelmi szerződés hatását csak egy későbbi időpontban fogják majd nálunk érezni. Eppen ezért a Hítelbank Ervin Kálmán igazgatója útján az utóbbi hetekben egyre-másra szerzett kapcsolatokat iparvállalatokkal és ezeket patronáló vidéki bankokkal, főleg Miskolc és Debrecen környékén. Ez a tevékenység a közel jövőben még inkább kiszélesedik, mert az üzemredukció előtti

álló vállalatok egyrésze kapcsol a Hítelbank segítségével. A Kereskedelmi Bank inkább külföldi hálózatát kívánja fejleszteni. Mahány föltételekkel már is elküldte a Balkán föbb centrumába. Jugoszláviától egészen Törökországig Athénig minden városban iapopulációkat a Kommerz kiltáldított, akik Bulgáriában látják a helyzetet a Kereskedelmi Bank számára leginkább éretnek, itt a dohány-exportba is rövidesen bekapcsolódhatik a Magyar Kereskedelmi Bank.

Titokban virágzik az osztalek. Igen tisztelt Szerkesztő úr! Alulírott királygyagok azoknak a szerencsétlen érvényeseknek, akiket a hossz idején beültettek néhány „nagyjósúgi” vállalat részvényébe. Azon immár nem is merek oszcillálni, hogy e részvények drókszámmal a piactőzsdára után ma már semmi sem tördők, viszont egyeseken sülyeg vizsgálása a részvényeseknek, hogy az utóbbi időben e vállalatok mérlegmállapító közzétételeiket is a legnagyobb titokban tartják meg. A kevesen megállított tördők-állor osztalekért is csak a beavatottak tudnak. Ezzel nyilván azt akarják elérni, hogy közzé tegyel se vegye az osztalek. Mert azt remélem, az igazgatóságok sem hiszik, hogy veszteségeink betetezésére még előzetünk a Budapesti Közlönyre le, Tessék publikálni a lapokban az osztalek. Tisztelettel B. S. ny. miniszteri tanácsos.

A valutakereskedők a bankok ellen. A tőzsdécegek egyrésze, főleg pedig a Valutakereskedők Egyesületének tagjai körében igen érdekes mozgalom indult meg a nagybankok ellen. A vasárnapi lapokban publikált új devizarendelet még inkább megszorítja a magáncegek valuta- és devizáületeit, jórtemen teljesen alárendelt szerepet biztosít számukra, viszont a nagyobb arányú üzleteket monopolizáltsikkal joggal a nagybankok részére biztosítja. Az évtizedek óta valutaüzletekkel foglalkozó bankok kívánságairól megkérdeztük Nagel Pált, a mozgalom vezetőjét, aki igen silyonsnak látja a helyzetet és a kereskedők szemponitjából egyenesen existenciális veszélynek látja, hogy a tőzsdécegek az értéktelen forgalom elsenyvedése következtében nem térhetnek vissza régi foglalkozásukhoz. Akciójuk széles körben indult meg és már a jövő héten fel fogják keresni az illetékes kormányköröket.

X A Pátria Általános Biztosító Intézet részvényét a Magyar Mozgagadással Hítelintézet értesítésünk szerint, ma fogja a tőzsdére bevezetni.

Megszorítják a gazdaságteleteket. A Hétfői Napló beavatott helyről arról értesül, hogy a jövő héten működését megkezdő Nemzeti Jegybank hitelpolitikája több tekintetben különbözteti meg a Jegyintézet váltóelszámítólásától. Retorikáént a Jegybank-részvények jegyzésénél előfordult csekély érdeklődésre, főleg a gazdaságközönség eddig élvezett hiteleit kltódnák restringálni, a gazdálkodóknál less szigorúbb a cenzúra, amely különben újból meg fogja állapítani a vállalatok hitelkeretét is, különös figyelemmel az egyes iparágaknál időközben bekövetkezett üzemkorlátozásokra.

X A M. Kir. Folyam- és Tengerhajózási Rt. június 20-án tartott rendes közgyűlése az 1923. évi osztalek 2000 K forintot állapított meg, mely június 23-án fizetetik. Az igazgatóság a közgyűlést követő alkalmú ülésén a társaság elnöké Popovics Elemér helys titkos tanácsosa urat, a társaság elnöké pedig Horváth Elemér miniszteri tanácsos és Fényh Károly udvari tanácsos urat választotta meg.

A vasárnapi magánforgalom

Az ünnepi hangulatban magánforgalom állg fejlődött ki. Üstökös elvételre jött létre, úgy hogy irányárakat is csak a tegnapi feljegyzeti kötekekből kilindulva áltana módunkban regisztrálni. Mint-hogy a tényleges kötekeknél is az árfolyamok mind a tegnapi nívón maradtak, ezeket ezúttal ismételtén regisztrálni nem tartjuk szükségesnek. Az iránzatat kevésbé bizakodó.

SHINHAZI HÉT

Minden telt házra

huszonöt milliót fizet rá az Operaház

A száztagu balletet huszonnégy tagura redukálják

Soha nem volt a maihoz hasonló helyzetben az Operaház, mert a könyvekből kimutatható, hogy a telt ház estenként való ötven milliót bevétel mellett is, huszonötmillió koronát fizet rá naponta az állam az Operaházra. Jövedelmeit csak a Jeritza-előadások és a Parsival hozták a színháznak az elmúlt évben.

Békeben az Operaház háromszáznegyvenezer korona szubvenciót kapott a királytól, ugyanannyit az államtól. Ebből az összegből csak az Operaházra kellett eltartani, ami legalább részben sikerült is. A mai változott viszonyok mellett azonban gondolni sem lehet a bevétel és a kiadás összegének egyenlőségére tétélre bár az Operaház vezetősége mindent elkövet, hogy a horribilis deficitet legalább kis részben csökkentse. Ezt a célt szolgálta a Városi Színházról való lemondás gondolata is. Később azonban belátták, hogy a Városi Színház mintegy előlökölje az Operaházaknak, amely az Opera részére nemcsak énekeseket, hanem közönséget is nevel és így, legalább egy időre, lemondott arról, hogy a Városi Színház bérletét visszaadják a városnak.

A napokban fejeződött be az általi színházak B) listáinak ügye is. Sok harc, szóbeszéd előzte meg a döntést és ma már elmondhatjuk, hogy az egyszerű takarékosági akció sok egyéni ambíció összetöbbsévé robbantotta ki. A B) lista összeállítása kínos kötelesség volt, azt vállalni senki nem akarta és talán éppen ez az oka annak, hogy nem úgy ment minden, amint azt az Operaház elsőrangú követelményel megkívánt volna.

Az Operaház az összes európai operák között egyébként a legnagyobb taglétszámmal működött. Ennek okát azonban nem a vezetőségben kell keresnünk, hanem abban a körülményben, hogy minden or-

szágnak számos operája van, nálunk csak kettő: az Operaház és a Városi Színház. Bár a Városi Színházban az elmúlt évben több olyan operatétel is helyet adtak, amelyek nem voltak méltók ahhoz a célhoz, amelyet egy állami színháznak szolgálnia kell.

Miután tehát nekünk csak két operánk van, ez a két dalszínház kénytelen gondoskodni a tehetségekről és kénytelen leszerződnetni azokat, akik kétszegtelenül tehetségesek. Ez az oka annak, hogy a mi Operaházunkban van Európában a legnagyobb taglétszáma.

Ilyen körülmények között báró Wlassits Gyula főigazgató nem gondolhatott a fiatal tagok elbocsátására, inkább a nagyobb fizetésű tagok közül mondott fel azoknak, akiket — ha nehézségek árán is — pótolni lehet és akik szerződést tudnak kapni külföldön is. Így például Bihóy Zóra már elszerződött egy német operához, Maczek, Závorszky né és a többi elbocsátottak új szerződése sem késik már sokáig.

A zenekar tagjából senkit sem lehetett elbocsátani, az öt karmestert és öt korrepetitort már így sem győzik a munkát, a karénekesek közül tizet találtak elbocsáthatónak. A ballet száz tagot számlál. Itt kellett megkezdeni a takarékoskodást. Elsőnek Zöbisch Ottót bocsátották el, a balletmestert, aztán a tagokat. Jövőre a ballet huszonnégy tagból fog állni Brada Ede vezetés alatt.

Az Operaházban egyelőre elláték a B-lista által felvert hullámok. Nem lehet azonban tudni, hogy a kritikusk jövő esteendő mit hoz, milye lesz az aranykoronás segély és végül, mit tud majd nyújtani az elszegényedett ország redukált taglétszámú és takarékságra berendezett Operaháza a közönségnek.

V. Sz. S.

Erika Glässner fellépte a Renaissance Színházban

Ma este a Renaissance-Színházban vendégszereplő Wiener Kammer-spiele szimrehozta Siegfried Geiger-nek a Kammer-spiele igazgatójának „Máry” című négyfelvonásos komépiát, amelyben először játszott a budapesti közönség előtt Erika Glässner, a németek nagy talentumú vígjátéki színésznője. A művésznő, akinek fellépését nagy várakozás előzte meg, egészséges komikumával és temperamentumos játékaival méltóan bizonyult a nagy érdeklődésnek. Erika Glässner kiváló színésznő, akinek egyéni játékmodora egy órára meghódította a budapesti közönséget. Partnerrel közül Adolf Kersten kell megemlítenünk, akft már Maria Orskava való fellépte-kor alkalmunk volt e színpadon látni.

SAKORVOSI rendelő
szív- és nemibetegségek részre.
UDOT BALVÁN-ÁLTAL. — Rendelés egész nap
Rákóczi-út 32. I. em. I. Rókusai szemben.

Bakfisok
tűde, sáma, friss bórét biztosítja magának állandóan az a nő, akinek toalettszalkájáról nem fog el a Diana-puder, Diana-szappan és Diana-krém

Tere-fere az öltözőben...

BILLER IRÉN lakásfelszentelési ünnepségét szombaton tartották meg. A Hétfői Napló írta meg annak idején először, hogy éppen az Apukám premierjére érkezett meg a lakásbátval értesítése, hogy a Váci utca 46. szám alatti levő négy-szobás lakást kiutalták Biller Irén számára. Azóta csak most fejeződtek be az átalakítások, bútorvásárlások, de úgy halljuk, hogy Biller Irén máris villát készült vásárolni a Zinglben, amelynek átalakítására és berendezésére az idén már elég kerül a sor.

ABONYI GÉZÁRÓL, a Nemzeti Színház kiváló tagjáról beszélük, hogy rövid időn belül kivés lesz. De egyelőre nem olyan kivés, akinek kérése van, hanem egyszerűen egy valószínű kérése. Olyan föld, ahol kevés terem, jó áron, sames, bakkévé. Még éveket ez előtt történt, amikor Abonyi a színházi mesterséget eladta, hogy egyik nagybancija kiadandó Ceylon-szigetere és kőváltatványos lett. Akkoriban a jó nagybancist azt akarta, hogy a Géza gyereket is vele menjen Abonyi Géza azonban inkább a színpadot eladta, amely miatt a nagybancist azóta nagy haragot tartott vele. Most, néhány nappal ezelőtt megtört a jég és a nagybancist a messi Ceylon-földjéről levelet írt, amelyben szíves szavakkal megvitálta Abonyi kőváltatványosra. Abonyi a levelet el-

vitte Wlassits bárónak, aki ezer örömmel kiutaltatványosított neki háromhavi bádáságot, amelyet Ceylon-szigetén kell eltölteni. Abonyi azt mondja, hogy nem lehetetlen, hogy a három hónap alatt kitanulja a kőváltatványos és hazáján, ha nem is kőváltatványosnak, hanem kőváltatványosnak.

HEGEDÜSEK már kint nyaralnak Besnyőn és már újra látható Hegedűs Gyula, a Vígsház nagy művésze, amint délutánoként beszérol az ületekben másnapra való. Hegedűs az Antónia után hazamegy Besnyőre és magával viszi a jó elemózsiát. De nemcsak vissz ám kifelé, hanem hoz is befelé, mert Varsányi Irénnek minden áldott nap küld Hegedűsnek egy liter finom besnyői tejet. Ez már kijár nyáron évek óta Varsányi Irénnek.

AUTÓT az elmúlt héten senki sem vásárolt. Két autót eladtak, Halmy Tibor pedig autót cserélt. Négy ütésért hat-üléseket. Egy auto zálogba került. Tulajdonosa Olaszországba utazott.

A NAGY DRÁMAI művész és a nagy író házasságának — úgy mondják — már semmi akadályja nincs. A nagy primadonna beleegyezett a válásba, amit a nagy ügyvéd rövidesen keresztül vizs. Ekkor megtartják a lakodalmat — hihetően — nagy boldogságban.

KIK UTAZTAK EL? Vadly Ilona Berlnbe, Kertész Deszö Aradra, Simonyi Mária Tátrászeplakra, Tisza Karola Balatonberénybe utazott.

KIK ERKEZNEK? Palásthy Irén július elején, Keleti Jultika július közepén, Paulay Erzi augusztusban Budapestre érkezik és Magyar Erzit is augusztusra várják.

RÖVID HIREK

BEREGI OSZKÁR és az Unio között folyó tárgyalások — úgy hírlék — rövidesen befejeződnek. Beregi a Magyar Színházban lépne fel először, még pedig klasszikus darabban, amelyben Hettyey Aranka lenne a partnere. Hettyey Arankával szintén tárgyalásokat folytat az Unio, úgyszintén Kiss Ferencel, Somogyi Erzsivel és Pethes Sándorral is.

FALUDI SÁNDOR rövidesen Párizsba utazik, hogy az Unio-színházak számára darabokat vásároljon.

JERITZA MÁRIA novemberben újból meglátogatja a budapesti Operaházat.

A „Mesebeli herceg”. Folkmann és Bulisa a „Mesebeli herceg” című operettjét mutatta be a Budai Színház. A főszereplő Rácz Ada újból igen tehetséges színésznőnek bizonyult. Kedves megjelenése, temperamentuma belizelő orgánuma és jól iskolázott hangja nagy sikert aratott.

A Városi Színház e hó végén fejezi be idei évadját az utolsó nyolc estén a műsor legszebb operál kerülnek színpadra. Hétfőn Faust, kedden Cigánybáró, szerdán Traubadur, csütörtökön Búvós vadász, pénteken Sándor Erzi felléptével A svenitall borély. szombaton Sába királynője, vasárnap Manon van műsoron. Jövő héten évadzáró előadásul Sándor Erzi kamaranékesen vendégléptével Bánk bán kerül színpadra.

A nyári Budapesti szentáció a Szeged Színpad műsora. Telefon 20-73.

Az Antónia 71-77. előadása tölti be a Vígsház jóvó hetét. Pénteken lesz a szentációs sikerű vígjáték hetvenötödik elője.

A Szegény Jonathán hete lesz a Fővárosi Operettszínház jóvó hete is. Minden este Müllöcker nagyzerű operettjét adják. Vasárnap délután a karszemélyzet járva a Pompadour kerül színpadra.

64-72-ik előadása lesz a jóvó héten Robert Stols nagyikerű operettjének a „Huncut a lány”-nak a Király-színházban.

A közönség olyan, mint a színész

Elmondta: Orska Mária

Mindjárt ott kezdem: pesti közönség nincs. Csak közönség van. Így, egyszerűen: közönség. Nincs pesti, bécsi, berlini, párizsi, londoni közönség, a közönség a világ minden sarkában egyforma, akár a déli sarkon, akár az egyenlítő mellett. A közönség egyforma az egész világon, a a színész más csak.

Most hát mégis milyen a közönség? Erre csak kell felelnem. A közönség olyan, mint a színész. Jó vagy rossz. Ha jó a színész, jó a közönség, tapsol, lelkesedik, sir, kacag, szóval együttérez a színésszel. Ha ellenben rossz a színész, ilyen a közönség is. A világért nem nyitná mosolyra ajkát, meredten néz a sűgolyuk irányába, nem tapsol és nem lelkesedik, nem sir és nem kacag, szóval nem érez együtt a színésszel.

Most már ha tőlem az kérdezik, milyen volt ez meg az a közönség, mindig azt felelem: játszott előtte.

„Olyan, mint a színész, aki játszott előtte.”

Ebből aztán világosan kitetszik, milyen volt a közönség.

* Hatszor játsszák a jóvó héten a poétikus Mikszáth-darabot, „Szent Péter esernyője”-t a Magyar Színházban. Egy nap, a csütörtöki, a „Szépség”-nek jut.

* Szeged Színpad pénztára az Alsó-Margitszigeten. Délután 5 órátl. Telefon 20-778.

* A papának igaza volt? 25-ik előadása. Sascha Guitry kitűnő vígjátékát a jóvó héten hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap 25-ödször adják a Belvárosi Színházban. Kedden „A gazdag lány”-t, csütörtökön „Mihályiné két lánya”-t, szombaton „Kékszakáll nyolcadik feleség”-t játsszák.

* A szexonáror műsor 50-ik előadása az Andrássy úti Színházban. Jóvó pénteken 50-edszer kerül színpadra a nagyszerű szexonáror műsor az Andrássy úti Színházban, melyet minden este megismételnek.

* Szeged Színpad az Alsó-Margitszigeten előadás. Kezdeté 9 órakor.

* A legújaneveltebb német vígjáték-színésznő Erika Glässner, vasárnap kezte meg hat napra terjedő vendégjátékát a Renaissance-Színházban. Ez alatt három legnevezetesebb és legmúltaságosabb szerepét játssza el: hétfőn Die Máry-t (Siegfried Geyer), kedden és szerdán Gretchen-t, (Davis u. Lipschitz), csütörtökön és pénteken Lissy die Coctte-t.

* A Jardin de Paris kacsagóműsora. Minden este megtelik előkelő közönséggel a Jardin de Paris, a nyári Budapest legnépszerűbb és legmúltaságosabb szórakozóhelye. A júniusi műsor pompás számla estéről-estére zajos derűlletéget keltenek. Múltaságosság dolgában Lengyel Menyhért kitűnő vígjátéka, A hindu herceg nyeri el a pálmát. A színpadok szellemű dialógusokat Szőlősi Rózi és Kiss Ferenc nagyszerűen interpretálják. A bécsi közönség kedvence színésznője, Rose Berndt, a méltán világhírnevet szerzett Charlotte Waldow, a kiváló dívoz számlái, valamint Páris Gusztáv új színészműtatói kivételene jól sikerültek.

Kiss Ferenc gyönyörű magyar nótákat ad elő cigányműzikkal kísérettel, míg Szőlősi Rózi, mint valóperő hölgy is rendkívül tetszést arat. Jenny Lillian lányjátéka, az újszerűsége meglepő hatásokban bővelkedik. Suchányi Éva kecces tánci is elismertéssel találkozik. A kellemesen temperál parkoszerű kerben a közönség elsőrendű vásárolóhely is talál, ahol a kitűnő könyvházban készített étkeket cigányműzika mellett fogyasztja el.

Külön említésre méltó a Jardin de Paris különlegessége, a Pálmaker-bar, ahol Győrffy Laci zongoramester gondoskodik kitűnően a szórakozásról.

* Heti műsorok: Vígsház: Minden este Antónia. Fővárosi Operettszínház: Minden este: A szegény Jonathán. Vasárnap d. u.: Pompadour.

A Pannonia szenior nyolcása győzött a bajnokságban

A Hungária csak egy méterrel szorított veszéget — Az egyesületek nagyrésze távolmaradt a bajnoki versenytől

A Margit sziget pesti Dunáigában rendezte vasárnap délután az Evezés Szövetség bajnoki versenyt. A kora délutáni felhősakadás elriasztotta a közönséget a versenytől s így nagyon kevés fizető publikum volt a Margit szigeti sétányon elhelyezett nézőterén. A bajnoki verseny sportérték szempontjából mélyen alulmaradt az előző években rendezett versenyek színvonalán, amelynek oka az volt, hogy csaknem az összes versenyzőmunkát egy vagy legfeljebb két hajó evezte végig. Az olimpiás esztendőben ezek a kínos row-over versenyek nem lehetnek túlságosan kellesítő hatással sem a versenyzőkre, sem pedig a közönségre.

A szenior nyolcás bajnokságát gyönyörű küzdelem után a Pannon-nyolcás nyerte. A Hungária valóban méltó ellenfele volt a hatalmas tudású Pannoniának, amelynek győzelme a finisben döntő, mindössze egy méterrel hagyván maga mögött riválisát.

Meg kell említenünk még a skiff bajnoki küzdelmet. Ifj. Szendey Béla megérdemelten jutott a bajnoki cím birtokához, szép küzdelem után győzve le Eötvös Zoltánt.

Eredmények: Bajnoki számok: Egyes verseny Magyarországi bajnoksággért. Bajnok: Ifj. Szendey Béla (Neptun) 5:29.2 mp., 2. Eötvös Zoltán (Hungária), Pompa küzdelem.

Kettős párevezés verseny kormányossal. Magyarországi bajnoksággért. Bajnok: Pannonia Evezés Egylet (Dr. Sebestyán, Budtor, Wick, Bartók, Blum Szendefly, Hautzinger, dr. Török, Kochi korm.) 4:30 mp., 1. Izgalmas verseny, 1 méterrel nyerve.

Négyevezés verseny kormányossal Magyarországi bajnoksággért. Bajnok: Pannonia Evezés Egylet (Hautzinger, Szendefly, Wick, dr. Török, Kochi korm.) 5:11 mp., 2. Nemzeti Hajós Egylet. 5 hossal nyerve.

Egyéb versenyek: Négyevezés verseny kormányossal. Fehéregyházi díj. 1. Ferencvárosi Torna Club (Puschmann, Várnay, Nyilassy, Konez, Suváki korm.) 5:16 kettőtűz mp., 2. Tisza Szegedi Evezés Egylet, 3. Műegyetem 2 hossal nyerve.

Palinkos négyes kormányossal Junior. 1. Hungária EE Ludovikás-csapata 5:37 mp.

Nyolcevezés verseny kormányossal. Ujpesti díj. 1. Hungária Evezés Egylet Ludovikás csapata. Row-ower 6:5 mp.

A Vasasok junior birkózó versenye

A Madách-főgimnázium tornatermében folyt le vasárnap a Vasasok junior birkózóversenye. Szép és nívós küzdelmekben volt része a megjelent nagyszámú közönségnek.

A versenyen kitűnően szerepelt a vidék is, de különösen a kecskenéti, akik a nehézsúly első és második helyét ragadták el a nagyszőrű fővárosi birkózógárdától. A verseny lapunk zártáig nem fejeződött be és így csupán három súlycsoport eredményéről tudósíthatunk.

Kisújszászyban 1. Farkas (Vasas), 2. Kossányi (BAK), 3. Konez (BAK).

Nagyújszászyban 1. Karna (Vasas), 2. Ferenczi (MÁV), 3. Brém (FTC).

Nehézsúlyban 1. Vértési (Kecskeméti AC), 2. Schady (Kecskeméti AC), 3. Marosi (Vasas).

Gáborfi Antal megjelent a vasárnapi úszóversenyen. A magyar sportemberek kitérő brómell ödémizáltak vasárnap délután Gáborfi Antal, a magyar úszósport büszkeségét, aki hosszantartó súlyos betegség után vasárnap első ízben jelent meg úszóversenyen. A rokonszenves fiatal úszót tudvalegőleg az egri úszógárda magával vitte Egerbe, ahol most már annyira javult az állapota, hogy felrúdt az egri sportárszával Pestre.

VASÁRNAPI SPORT

Gyenge eredmények az atlétika bajnoki versenyén

Sívdar kilátások az atlétikai olimpiászra — A MAC 7, a KAOE és az MTK 2-2, a BEAC 3, az FTC és a Debreceni TE 1-1 bajnokságot nyertek

A MASz bajnoki mértingje lehangoló hatással lesz a magyar sportfarsadalomra, amely az olimpiai előkészületek alapján szép szerepelt várt a magyar atlétikától a párizsi olimpiászra. Az elért eredmények mélyen alatta állanak a magyar rekordokon és szomorú kérdőjelként merednek elének, hogy tulajdonképpen mit keres a magyar atlétika Párizsban!

A bajnokságok közül egyébként Somfai egyedül háromat ragadott el, klubja pedig valóságos leartótot mindent. A MAC által nyert 7 bajnokság a kéksárgának az atlétikában elért hegemoniáját továbbra is biztosítják. A fiatalok közül különösen Szabadits Béla teljesítménye érdemel dicséretet.

Első nap.

200 méter. Bajnok: Gerő Ferenc (KAOE) 22.3 mp., 2. Kurunczy Lajos (KAOE), 3. Gerő Mór (KAOE).

Távolugrás. Bajnok: Haluska József dr. (BEAC) 699 cm., 2. Molnár Ferenc (MAC), 3. Somfai Elemér (MAC).

Gerelyvetés. Bajnok: Csejthei Lajos dr. (BEAC) 5477 cm., 2. Gyurkó László (FTC), 3. Somfai Elemér (MAC).

400 méteres gátfutás. Bajnok: Somfai Elemér (MAC) 57 mp., 2. Berács László (MAC), 3. Krieger László (FTC).

800 méter. Bajnok: Benedek János (MAC) 2:06 mp., 2. Szabadits Béla (MOVE BSE) 3. Görög Jenő (MTK).

5000 méter. Bajnok: Grosz István

(MTK) 15:56.8 mp., 2. Nagy Sándor (BEAC), 3. Várdai Mihály dr. (MTK), 4. Király Pál (ESOC), (Debreceni TE) 340 cm., 2. Farkas Máttyás (MAO), 3. Brausz Mihály (FTC), 4. Karlovics János (MAO).

Második nap.

100 méter. (3 előfutam után a döntőben.) Bajnok: Gerő Ferenc (KAOE) 11 mp., 2. Kurunczy Lajos (KAOE), 3. Rózsahegy (MAC).

Sívdobás. Bajnok: Bedő Pál (BEAC) 1374 cm., 2. Forbáth Sándor (FTC), 3. Toldi Sándor (FTC).

110 méteres gátfutás. Bajnok: Muskát László (MTK) 16.3 mp., 2. Püspöky Tibor (MAC), 3. Farkas Máttyás (MAC).

Magasugrás. Bajnok: Gáspár Jenő (MAC) 186 cm., 2. Magyar József (MTK), 3. Sori Egedy (FTC).

400 méter. Bajnok: Fedák Béla (MAC) 55.3 mp., 2. Kurunczy Lajos (KAOE), 3. Szabadits Béla (MOVE-BSE).

Diszkoszvetés. Bajnok: Toldy Sándor (FTC) 4276 cm., 2. Marvalita Kálmán (Nagykanizsa), 3. Molnár (Eger).

200 méteres gát. Bajnok: Somfai Elemér (MAC) 26.4 mp., 2. Muskát (MTK), 3. Magyar (KAOE).

1500 méter. Bajnok: Bejczy Lajos (MAC) 4:16.8 mp., 2. Grosz (MTK), 3. Cseky (CsFC), 4. Szloboda (MTE) **Hármasugrás.** Bajnok: Somfai Elemér (MAC) 1405 cm., 2. Molnár Ferenc (MAC), 3. Farkas Máttyás (MAC).

Egyiptom vereséget szenvedett Ausztriától

Ausztria—Egyiptom 3 : 1 (0 : 0)

Hohe Warte. 50.000 néző. Bíró: Herites (Csehország)

Ausztria kitűnő reprezentatív legénysége — mint az előrelátható volt — fölényesen verte meg párizsi legyőzőket: az egyiptomi színes csapatot. Az elért eredmény cseppet sem hízogó reánk nézve és újabb alkalmat ad szomszédunknak arra, hogy a magyar futballi fölényen hangon bírálgassa.

A Hohe Warte-pályán 50.000 főnyi közönség előtt folyt le a mérkőzés. Ausztria a következő csapatot állította pontra:

Kannhäuser Edy (Sportklub) — Beer, Teufel (Sportklub) — Kurz (Vienna), Brandstätter (Rapid), Nietsch (Rapid) — Seidl, Hös (Vienna), Horváth (Simmering), Hofbauer (Ostmark), Wessely (Rapid).

Egyiptom a Párizsban ellenünk szerepelt győztes csapatát állította ki. Bár az osztrákok az első félidő tönkromlásában óriási fölényben voltak, balszerencsénk folytán nem tudtak effektív eredményt elérni.

A második félidő elején a simmeringi Horváth révén szerzik meg az osztrákok a vezető gólt és a meccs végéig támadásban tartva magukat, háromra szaporították a gólok számát, míg Egyiptom egyetlen góljával szépítette az eredményt.

— VAC—MTE klubközi boxmérkőzés volt szombaton este a Wesselyni uccal zselő polgári futóskola tornatermében. Az estő a legnagyobb fegyelmelenség és rendtelenség jellemezte, amely főként a szövetség távollétének volt köszönhető. Az MTE kezdő versenyzőivel szemben a VAC győreltőbb erők állítottak ringbe. A mérkőzés 3:3 arányban eldöntetlenül végződött. A mérkőzés megkezdése előtt néhány bemutató-mérkőzés volt, amelynek a Lapterjesztők és az NSC versenyzői vettek részt. **Eredmények:** Klein (MTE) győz Berger (VAC) ellen, Langer (MTE) győz Reisz (VAC) ellen. Utóbbi diszqualifikálva. Leitner (VAC) győz Marosi (MTE) ellen, Szajkó (VAC) győz Kardos (MTE) ellen, Meister (MTE) győz Wittenberger (VAC) ellen. Utóbbi diszqualifikálva. Szittay (MTE) győz Winter (VAC) ellen. **Bemutató-mérkőzések:** Szalancs (Lapterjesztők) knock-out-tal győz Szalagyi (Lapterjesztők) ellen, Gelb (NSC) győz Stroberger (NSC) ellen.

Egerbe vándorolt a 4x200-as úszóstafféta bajnokság

A rossz idő miatt nem lehetett lebonyolítani az NSC versenyét

Az NSC vasárnap délután akarta megrendezni úszóversenyét, amelynek keretében dőlt volna el a BAK által kiírt 4x200 méteres stafétabajnokság. A délutáni zivatar azonban a csillaghegyi úszóudát használhatatlanná tette, úgyhogy csak a stafétabajnokságot bonyolították le.

A nagy számban megjelent közönség élvezettel nézte végig a küzdelmet, amelynek győztesei a pompás egri úszók voltak.

Három staféta állott starthoz. Az egri MOVE (Bitskey II., Bárány, Szigriz, Bitskey I.), a IIITVE (Kecserő, Hlavacek II., Magyar és Jung II.).

A bajnokságot szép finis után a kitűnő egri staféta ragadta magához 10 perc és 42 másodperc alatt.

A második helyet a IIITVE foglalta el.

A II. osztályú bajnokság végeredménye

1. BEAC 43 p., 2. NSC 40 p., 3. TTO 39 p., 4. MAC 35 p., 5. BAK 26 p., 6. EKSZ 26 p., 7. 24 p., 8. Postás 24 p., 9. Főv. Tkr 24 p., 10. Huszár 21 p., 11. ETO 21 p., 12. EMFK 19 p., 13. Testvériség 19, 14. MAFO 5 p.

Ezek szerint tehát az egyetemes csapat nyerte megérdemelten a másodosztályú bajnokságot és velee együtt az NSC jut be az első osztályba. A másodosztályú való kiesés szomorú sorsa a Műegyetemiek és a Testvériség jobb sorsra érdemes csapatainak jut osztályrészül.

A budapesti II. osztályú válogatottak veresége Szombathelyen

A szövetségi serleg döntőmérkőzése vasárnap délután folyt le Szombathelyen. A tartalékokkal spekkelt fővárosi csapat 2:1 arányban vereséget szenvedett. Félidő 0:0. A vezető gólt a nyugatiak érték el Kovács (Győr) révén, míg a 40. percben a fővárosiak Rokken révén kiegyenlítettek. A meccs végén rugták a nyugatiak ugyancsak Kovács révén a győztes gólt.

Kiadja: A „Hétfői Napló” lapkiadóvállalat.

Az egész testsúly

a sarokcsonton nyugszik járás közben, vagy ha állunk. — Csakis a saroknak

Berson-gumisarok kal

és a talpnak Berson-gumiféltalppal való átálmásztásával érheti el, hogy lába járás közben ne fáradjon el és egészséges maradjon. Utasítsa cipészt, hogy lábbelijére Berson-gumisarkot és Berson-gumiféltalpat tegyen

Hamisfogat 12.000 K-19

Aranys, ezüstöt, brilliánt, ékszer, legdrágábban veszt Iváncsics ékszerész, VIII. Bross II. 57

Megleppő árakat fizetek viselő férjűkükéért
Wertheimer. Gr. Zichy Jenő u. 23. Telefon 165-23

Frakk és szmoking

öltönyök kölcsönzése keveset használó férfiak legelőnyösebb kaphatók. Bármilyen férfiruhákat aligoldan ve frak. F. A. Lajos, VII. Szerecsen-utca 47. Telefon 203-20